

Sygn. akt V CSK 115/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa "M." w C.

przeciwko J. O.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 września 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 22 października 2014 r., sygn. akt VI Ca 666/14,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2) zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej kwotę
1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych), tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu pierwszej instancji zasądzającego od J. O. na rzecz „M.” w C. kwotę 59 096 zł z ustawowymi odsetkami.

Sądy nie podzieliły zarzutu pozwanego powagi rzeczy osądzonej wskazując, że prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 22 stycznia 2013 r. w sprawie VIII GC 274/12 zasądzający od obecnej powódki na rzecz obecnego pozwanego kwotę 52 447,04 zł z tytułu zwrotu kaucji gwarancyjnej zatrzymanej po wykonaniu przez pozwanego robót budowlanych na rzecz powódki w celu zabezpieczenia kosztów usunięcia ewentualnych wad, oparty był na innej podstawie faktycznej i prawnej i zapadł wobec nie uwzględnienia w postępowaniu nakazowym, z przyczyn ograniczenia dowodowego przewidzianego w art. 485 k.p.c., zgłoszonego przez Spółdzielnię zarzutu potrącenia kwot wypłaconych z kaucji, na zlecenie pozwanego, jego wierzycielom. Natomiast w obecnie rozpoznawanej sprawie powództwo Spółdzielni o zwrot tej kwoty, pobranej przez pozwanego dwukrotnie, oparte zostało i rozstrzygnięte na podstawie przepisu art. 415 k.c., dotyczącego odpowiedzialności deliktowej.

W skardze kasacyjnej pozwany, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Zarzut nieważności postępowania uzasadnił naruszeniem art. 379 pkt 3 in fine k.p.c. przez nie uwzględnienie powagi rzeczy osądzonej wskazując, że w rozpoznawanej sprawie powódka dochodzi od pozwanego zwrotu kwoty prawomocnie zasądzonej od niej na rzecz pozwanego w innym procesie toczącym się między tymi samymi stronami występującymi w odwróconych rolach procesowych i dotyczącym tej samej podstawy sporu i tego samego przedmiotu. Uzasadniając twierdzenie o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wskazał na rażące naruszenie art. 415 k.c., przez uznanie, że otrzymanie przez wierzyciela od dłużnika należności zasądzonej prawomocnym wyrokiem stanowi czyn niedozwolony wierzyciela a zubożenie dłużnika powstałe w wyniku zapłaty na rzecz wierzyciela wymagalnej na podstawie prawomocnego wyroku należności stanowi szkodę dłużnika będącą normalnym następstwem działania wierzyciela.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powaga rzeczy osądzonej w rozumieniu art. 379 pkt 3 w zw. z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi tylko wtedy, gdy w zakończonym już prawomocnym orzeczeniem sądu jak i obecnie toczącym się postępowaniu występuje tożsamość zarówno stron jak i przedmiotu sporu oraz podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia (porównaj między innymi orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1971 r. II CZ 59/71, OSNCP 1971/12/226, z dnia 25 sierpnia 1998 r. I PKN 266/98, OSNP 1999/17/554 i z dnia 9 października 2014 r. VI CSK 37/14, niepubl.). W szczególności nieuwzględnienie przez sąd zarzutu potrącenia nie stoi na przeszkodzie w późniejszym dochodzeniu pozewem objętego tym zarzutem roszczenia (porównaj uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 1987 r. III CZP 69/87, OSNCP 1989/4/64). Nie ulega zatem wątpliwości, że nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej w rozpoznawanej sprawie, w której podstawa faktyczna i prawna roszczenia oraz rozstrzygnięcia Sądów nie jest tożsama z podstawą faktyczną i prawną w osądzonej już prawomocnie między tymi samymi stronami sprawie VIII GC 274/12 Sądu Rejonowego w Częstochowie. Nie doszło więc do nieważności postępowania zarzucanej przez pozwanego i stanowiącej jedną z podstaw wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pozwany nie wykazał też istnienia drugiej przesłanki przedsądu, na którą się powołał.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), powinien wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu prawa, nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, gdyż mimo oczywistego nawet naruszenia przepisu, rozstrzygnięcie może być prawidłowe (porównaj między innymi postanowienia z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100,

z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/40 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.).

Skarżący formułując zarzut oczywistego naruszenia art. 415 k.c. pominął okoliczności faktyczne sprawy, w tym w szczególności pobranie od powódki świadczenia, które już raz spełniła spłacając z kaucji na żądanie pozwanego jego długi wobec osób trzecich, jak również nie wykazał, że w świetle tych okoliczności faktycznych, wyrok Sądu drugiej instancji jest oczywiście wadliwy.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.